

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ REVIZIJI

FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA

za 2018. godinu

Broj: 01-02-06-14-1-1847-6/18

Sarajevo, maj 2019. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
1.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA	1
2.	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI	2
II	KRITERIJI ZA REVIZIJU	4
III	IZVJEŠTAJ O REVIZIJI	5
1.	UVOD.....	5
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	5
3.	PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA	5
4.	SISTEM INTERNIH KONTROLA	7
5.	OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA	9
6.	PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE	11
7.	FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	11
7.1	GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA	11
7.1.1	Rashodi, izdaci i finansiranje	11
7.1.1.1	Plate i naknade troškova zaposlenih	12
7.1.1.2	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	12
7.1.1.3	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	13
7.2	BILANS STANJA.....	18
7.2.1	Stalna sredstva	18
7.2.2	Kratkoročne obaveze i razgraničenja	18
7.2.3	Popis sredstava i obaveza	19
8.	VANBILANSNA EVIDENCIJA	20
9.	JAVNE NABAVKE	21
10.	PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT - SREDSTVIMA	22
11.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	24
IV	PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	25
	<i>Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu</i>	<i>26</i>
	<i>Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine</i>	<i>29</i>

I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Izveštaj nezavisnog revizora se daje na osnovu provedene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo)** koji obuhvataju: bilans stanja na 31.12.2018. godine, račun prihoda i rashoda, izvještaj o kapitalnim izdacima i finansiranju, posebne podatke o plaćama i broju zaposlenih, godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja budžeta – tekstualni dio, uključujući i rezime značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, finansijski izvještaji Ministarstva prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza i izvora sredstava na 31.12.2018. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i primjenjivim Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Potencijalne obaveze po osnovu Programa novčanih podrški za biljnu i animalnu proizvodnju u iznosu 7.785.786 KM, koje su nastale na osnovu obračuna nadležnih kantonalnih ministarstava, kao i obaveze po osnovu Programa utroška sredstava poticaja po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine u iznosu od 10.756.202 KM, iskazane su na vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2018. godine (tačka 7.1.1.3.1 i tačka 8. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške kao i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola Ministarstva.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena kao i povezanih objava izvršenih od strane rukovodstva.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s rukovodstvom, između ostalih pitanja, i u vezi s planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. IZVJEŠTAJ O REVIZIJI USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za 2018. godinu**, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Ministarstva za 2018. godinu u skladu su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. Nisu poštovane odredbe člana 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju, kojim je regulisano da se srazmjerno smanji visina sredstava za podršku pojedinom klijentu, kada ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom podrški i odobrenim Budžetom FBiH (tačka 7.1.1.3.1. Izvještaja).
2. Popisom stalnih sredstava i obaveza nije utvrđeno stvarno stanje obaveza i potencijalnih obaveza, niti usklađivanje istih sa knjigovodstvenim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH (tačka 7.2.3. Izvještaja).

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000-Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu s ISSAI 30 – Etičkim kodeksom kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje s rezervom.

Isticanje pitanja

Skrećemo pažnju na sljedeće pitanje:

- **Implementacija i izvještavanje nadležnih institucija o utrošku sredstava razvojno – investicijskih projekata u nadležnosti Ministarstva, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava nije vršeno u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH (Tačka 10. Izvještaja).**

Naše mišljenje nije modifikovano u vezi s navedenim pitanjem.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu sa propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 30.05.2019. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA
Dragan Kolobarić, dipl.oec.

GENERALNI REVIZOR
Dževad Nekić, dipl.oec.

II KRITERIJI ZA REVIZIJU

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, u okviru finansijske revizije provodi i reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni sa odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju poredbene parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Kriteriji za reviziju finansijskih izvještaja su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
 - Uredba o računovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u FBiH;
 - Pravilnik o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH;
- Zakon o računovodstvu i reviziji u FBiH.

Kriterij za reviziju usklađenosti su sljedeći:

- Zakon o budžetima u FBiH;
- Zakon o izvršavanju Budžeta FBiH za 2018. godinu;
- Budžet FBiH za 2018. godinu;
- Zakon o trezoru u FBiH;
- Zakon o javnim nabavkama;
- Zakon o državnoj službi u FBiH;
- Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave;
- Zakon o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- Zakon o platama i naknadama u organima vlasti;
- Zakon o porezu na dohodak;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH;
- Zakon o poljoprivredi;
- Zakon o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- Zakon o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH;
- Zakon o upravnom postupku FBiH;
- Zakon o veterinarstvu FBiH.

III IZVJEŠTAJ O REVIZIJI

1. UVOD

Ministarstvo je osnovano u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave¹. Ministarstvo vrši upravne, stručne, normativno-pravne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za njegov rad za koji se sredstva osiguravaju u Budžetu FBiH.

Unutrašnja organizacija i način rada Ministarstva utvrđeni su Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Za izvršavanje poslova i radnih zadataka iz nadležnosti Ministarstva formirane su sljedeće organizacijske jedinice: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu i prehrambenu industriju, Sektor za ruralni razvoj i poljoprivredne savjetodavne službe, Sektor za poljoprivredna plaćanja, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vode, Sektor za šumarstvo i lovstvo i Služba za upravljanje projektima.

U sastavu Ministarstva se nalazi Federalna uprava za šumarstvo sa sjedištem u Sarajevu.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva je za obavljanje poslova i zadataka iz nadležnosti sistematizovano 145 radnih mjesta, a na dan 31.12.2018. godine popunjena su 93 radna mjesta. Budžetom FBiH za 2018. godinu planiran broj zaposlenih je 99.

Ministarstvom rukovodi Ministar Šemsudin Dedić, koji je imenovan 01.04.2015. godine.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Marka Marulića broj 2.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Ministarstva za 2018. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj finansijske revizije je da na osnovu provedene revizije izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji pouzdani i da li bilanci u potpunosti odražavaju rezultate izvršenja budžeta. Revizijom će se procijeniti da li rukovodstvo institucije primjenjuje zakone i propise i koristi sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sistem internih kontrola i funkcija interne revizije.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, od oktobra 2018. godine do marta 2019. godine, sa prekidima.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. PRAĆENJE PRIMJENE PREPORUKA IZ PRETHODNIH REVIZIJA I ANALIZA PODUZETIH MJERA

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljem tekstu: Ured) je izvršio finansijsku reviziju Ministarstva za 2017. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima i mišljenje s rezervom o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Ministarstvo je postupilo u skladu sa članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama u cilju prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju. Revizijom je konstatovano da su se djelimično preduzele odgovarajuće mjere u skladu sa planiranim aktivnostima.

Uvidom u preduzete aktivnosti, te analizom realizacije datih preporuka utvrdili smo sljedeće:

¹ „Sl. novine FBiH“ br. 19/03, 38/05, 2/06, 8/06, 61/06, 52/09, 48/11

Realizovane preporuke

- 1) Interna revizija obavlja se u skladu sa aktivnostima definisanim Zakonom o internoj reviziji FBiH, te ostalim podzakonskim propisima;
- 2) Ministarstvo je sačinilo i dostavilo Vladi FBiH informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u FBiH;
- 3) Osigurano je izvršenje kontrole i superkontrole unesenih podataka od nadležnih institucija u većem broju općina u Registru klijenata i Registru poljoprivrednih gazdinstava;
- 4) Ocjenjivanje državnih službenika i namještenika izvršeno je u skladu sa Zakonom o državnoj službi u FBiH, Pravilnikom o ocjenjivanju rada državnih službenika u organima državne službe u FBiH i Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH;
- 5) Naknada za odvojeni život savjetnicima umanjivala se za dane korištenja godišnjeg odmora;
- 6) Pravilnik o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje izmjenjen je u dijelu preciznijeg definisanja načina, uslova i dokazivanja prava za ostvarivanje nadoknade štete;
- 7) Isporuka goriva se fakturiše po najpovoljnijoj cijeni na svim benzinskim pumpama;
- 8) Sačinjen je i Vladi FBiH dostavljen Izvještaj za završeni Projekat Unapređenje uslova života na selu RLDP i Projekat poljoprivreda i ruralni razvoj ARDP.

Djelimično realizovane preporuke

- 1) Poduzete su aktivnosti na donošenju internih akata ali sistem internih kontrola nije u cijelosti uspostavljen u skladu sa COSO modelom;
- 2) Nastavljene su aktivnosti na provođenju kontrole i inspeksijskog nadzora nad klijentima u fazi proizvodnje i dodijeljenim poticajnim sredstvima od strane nadležnih u Ministarstvu zajedno sa Kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom i Federalnom upravom za inspeksijske poslove.

Nerealizovane preporuke

- 1) Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima u skladu sa Zakonom o poljoprivredi, na osnovu Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora;
- 2) Preispitati opravdanost isplate naknada zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva, kao i zaključivanje ugovora o djelu za poslove koji su sistematizovani Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva;
- 3) Obračun i uplatu poreza i doprinosa na naknade uposlenicima za rad u radnim tijelima vršiti u skladu sa važećim zakonskim i drugim propisima;
- 4) Obaveze, odnosno rashode na teret budžetske godine stvarati u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta u FBiH, samo za namjene i do visine utvrđene u Posebnom dijelu Budžeta;
- 5) Svi rashodi i izdaci treba da se priznaju i iskazuju (evidentiraju) u onom periodu kada je obaveza i nastala neovisno o plaćanju u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta FBiH;
- 6) Prilikom sačinjavanja Programa utroška sredstva poticaja za poljoprivredu dosljedno primjenjivati odredbe člana 10. Zakona o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu srazmjernog smanjenja visine sredstava za podršku pojedinom klijentu, ako ukupni zahtjevi za podršku unutar modela proizvodnji i modela kapitalnih ulaganja premašuju iznos predviđen Programom;
- 7) Određivanje poticajnih cijena i mjera za animalnu i biljnu proizvodnju vršiti na osnovu prethodno izvršenih analiza i utvrđenih kriterija i obezbjediti zakonsku podlogu da sistem obračuna i isplate podrški bude usaglašen sa odobrenim budžetom;
- 8) Dospjele obaveze iskazivati u skladu sa načelom modificiranog nastanka poslovnog događaja, odnosno, članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, odredbama Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Računovodstvenih politika za federalne budžetske korisnike i trezor;

- 9) Potrebno je da Ministarstvo po Zaključku Vlade FBiH od 28.08.2017. godine okonča predmete preostalih neobrađenih zahtjeva aplikacija po osnovu Programa utroška sredstava poticaja za poljoprivredu za 2012. godinu;
- 10) Osigurati da se Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizirani poslovi i zadaci vezani za implementaciju projekata od značaja za Federaciju iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, obavljaju u okviru Sektora za upravljanje projektima u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH;
- 11) Dosljedno poštivati odredbe zakonskih i ostalih propisa vezano za uspostavljanje knjigovodstvene evidencije, sačinjavanje finansijskih izvještaja i godišnjeg obračuna utroška sredstava razvojno-investicijskih projekata;
- 12) U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u dijelu: iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata koji se finansiraju iz ino i domaćih izvora; dogovoriti način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata i osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija iz razvojno-investicijskih projekata kako bi se obezbijedilo redovno mjesečno izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene.

4. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola

Radi ostvarenja programskih ciljeva rada, rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za uspostavljanje funkcionalnog sistema interne kontrole u cilju ekonomičnog, efikasnog i efektivnog trošenja javnih sredstava. Faktor koji najviše utiče na funkcionalnost istog je povoljno kontrolno okruženje koje prvenstveno dolazi do izražaja kroz organizacionu strukturu, način rukovođenja i poštivanja postojećih zakonskih propisa.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva iz 2013. godine i izmjenama istog iz 2018. godine, uređena je unutrašnja organizacija i djelokrug organizacionih jedinica, sistematizacija radnih mjesta sa brojem izvršilaca i potrebnim uslovima, rukovođenje, ovlaštenja, odgovornost, stručni kolegij, programiranje i planiranje rada, disciplinska odgovornost i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad Ministarstva.

Ministarstvo je u novembru 2017. godine, raspisalo Javni konkurs za prijem 5 rukovodećih državnih službenika. Konkurs je raspisan za popunjavanje radnih mjesta 4 pomoćnika ministra (u sektorima za poljoprivredu i prehrambenu industriju; poljoprivredna plaćanja; finansije i računovodstvo; pravne, kadrovske i opće poslove) i direktora Federalne uprave za šumarstvo. Također, u 2018. godini provedena je konkursna procedura za prijem Pomoćnika ministra u sektoru za veterinarstvo. Do okončanja predmetne revizije konkursna procedura prijema rukovodećih državnih službenika po konkursu iz 2017. godine još uvijek nije završena, kao ni konkursna procedura iz 2018. godine.

Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH² predviđeno je da Ministarstvo putem organizacione jedinice u svom sastavu implementira projekte od značaja za Federaciju koje odobri Vlada FBiH i upravlja domaćim i stranim sredstvima namijenjenim za realizaciju projekata. Za obavljanje navedenih poslova, u okviru Ministarstva formirana je Služba za upravljanje projektima sa 19 sistematizovanih radnih mjesta sa tri Jedinice za implementaciju projekata: Jedinica za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog finansiranja, Jedinica za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi i Jedinica za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH”. Izuzev Jedinice za upravljanje Projektom „Snabdijevanje vodom i sanitacija u FBiH” koja ima svoje prostorije u Ministarstvu i tri uposlenika raspoređena u skladu sa Pravilnikom, konstatovali smo da kao i prethodne godine, Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji nije implementiran u dijelu inkorporiranja Jedinice za koordinaciju Projekta razvoja stočarstva i ruralnog

² „Sl. novine FBiH” br.106/14

finansiranja i Jedinice za implementaciju projekata u šumarstvu i poljoprivredi. **Navedeno potvrđujemo činjenicom da realizaciju sredstava po ovim projektima i dalje obavljaju vanjski saradnici koji su angažovani po ugovoru o djelu, te u ovom segmentu nije implementiran sistem internih kontrola u skladu sa COSO-modelom.**

Pravilnik o internoj kontroli Ministarstva je usvojen u augustu 2018. godine kako bi zadovoljio sistem internih kontrola u skladu sa COSO-modelom i definisao: kontrolno okruženje, procjenu rizika, kontrolne aktivnosti, informacije i komunikacije, praćenje i procjenu. Navedenim pravilnikom prestao je da važi pravilnik o internim kontrolama iz januara 2018. godine. Ministarstvo je usvojilo značajan broj internih akata i procedura u cilju uspostavljanja sistema internih kontrola.

Zakonom o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH, Standardima unutrašnje kontrole u javnom sektoru u FBiH i drugim propisima i aktima regulisana je interna kontrola. Ministarstvo je imenovalo koordinatora za finansijsko upravljanje i kontrolu. Godišnji izvještaj o funkcionisanju sistema finansijskog upravljanja i kontrole dostavljen je Centralnoj harmonizacijskoj jedinici 12.02.2019. godine.

Iako je donesen Pravilnik o internoj reviziji nalazi revizije ukazuju da isti nije u potpunosti implementiran zbog slabosti sistema internih kontrola u dijelu planiranja, realizacije i nadzora sredstva tekućih transfera; evidentiranja obaveza u bilansnoj i vanbilansnoj evidenciji i usklađivanja knjigovodstvenog stanja istih sa godišnjim popisom; izvještavanja o razvojno-investicionim projektima, te obračuna i isplate pojedinih naknada zaposlenim i njihovog poreznog tretmana.

Izjava o fiskalnoj odgovornosti je sačinjena i dostavljena Federalnom ministarstvu finansija u skladu sa članom 2. i 6. Pravilnika o obliku i sadržaju, načinu popunjavanja i predaje izjave o fiskalnoj odgovornosti.

Preporuka:

- ***Potrebno je osigurati primjenu donesenih pisanih procedura i pravila, kao i praćenje sistema internih kontrola, radi uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola u skladu sa COSO modelom.***

Interna revizija

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH³ i Pravilnikom o kriterijima za uspostavljanje jedinica za internu reviziju u javnom sektoru u FBiH⁴ Ministarstvo je uspostavilo Jedinicu interne revizije, te Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovalo četiri radna mjesta. U 2018. godini popunjeno je samo radno mjesto načelnika Jedinice, zbog čega ne možemo potvrditi da je interna revizija uspostavljena u skladu sa naprijed navedenim propisima.

Za 2018. godinu sačinjen je Plan rada, kao i Godišnji izvještaj o radu interne revizije koji je dostavljen Centralnoj harmonizacijskoj Jedinici 28.02.2018. godine. U toku 2018. godine od planiranih šest, izvršene su četiri revizije za 2017. godinu (tri revizije odnose se na tekuće transfere i revizija blagajničkog poslovanja).

Preporuka:

- ***Internu reviziju uspostaviti u potpunosti u skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru i ostalim važećim propisima.***

Prevenција korupcije

U skladu sa Strategijom za borbu protiv korupcije 2015-2019. godine i Akcionim planom za provedbu strategije za borbu protiv korupcije 2016-2019. godine FBiH, Ministar je 16.11.2017. godine usvojio Plan integriteta i isti je dostavljen Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i Timu za monitoring i koordinaciju provođenja. Agencija je dostavila mišljenje na Plan integriteta i konstatovala da je isti usaglašen sa Općom metodologijom i Smjernicama za izradu i

³ "Sl. novine FBiH" broj 47/08 i 101/16

⁴ "Sl. novine FBiH" broj 82/13 i 74/14

provođenje planova integriteta u institucijama BiH. U toku 2018. godine po navedenom nije bilo daljih aktivnosti.

5. OBAVLJANJE POSLOVA IZ NADLEŽNOSTI MINISTARSTVA

U skladu sa Zakonom o poljoprivredi⁵, poljoprivredna politika se provodi prema Srednjoročnoj strategiji razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015 - 2019. godine. Ista sadrži kratkoročne i srednjoročne ciljeve, mjere, vremenski slijed, nosioce i rokove ostvarenja ciljeva u sektoru poljoprivrede i donosi se na period od pet godina. Srednjoročnu strategiju razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015 - 2019. godine usvojio je Predstavnički dom 29.5.2015. godine, a Dom naroda 08.6.2015. godine.

Akcioni plan za realizaciju navedene Strategije nije usvojen, nego se planiranje vrši kroz Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podrške za poljoprivredu“, a implementacija putem provedbenih propisa donesenih u skladu sa članom 28. Zakona o poljoprivredi i članom 4. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Uvidom u Srednjoročnu strategiju razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH za period 2015. - 2019. godina planirana sredstva za 2018. godinu kao i usvojena područja djelovanja i operativni ciljevi nisu implementirani u potpunosti u Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava „Podrške za poljoprivredu“ za 2018. godinu. Naime, Program podrški je odobren u manjem iznosu i sa mjerama koje se najvećim dijelom odnose na proizvodnju i direktna plaćanja, dok su Strategijom određene i mjere kao što su ruralni razvoj i mjere opših usluga u poljoprivredi.

U okviru Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za period 2015.-2019. godine, predviđena je izmjena i dopuna Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Zbog obima promjena koje je potrebno izvršiti radi usklađivanja sa novim uredbama, Ministarstvo je poduzelo aktivnosti na izradi novog Zakona. Cilj donošenja novog Zakona je da uspostavi transparentan i funkcionalan pravni okvir, koji politiku domaćih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju približava pravnoj stečevini EU, uređuje koordinaciju politika podrške između FBiH i kantona, pojednostavljuje procedure te pojačava kontrolu, radi zaštite Budžeta FBiH od nenamjenskog trošenja. **U trenutno važećem Zakonu o poljoprivredi i Zakonu o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju nisu predviđeni konkretni mehanizmi za aktivnu koordinaciju mjera poljoprivredne politike federalnih, kantonalnih i lokalnih novčanih podrški, a što je inkorporirano u prijedlog teksta novog Zakona o novčanim podrškama, koji je trenutno u fazi javne rasprave.**

Zakonom o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁶ i Uredbom o konsolidaciji privrednih društava u FBiH⁷, Ministarstvo je dužno pratiti realizaciju postupka finansijske konsolidacije i o istom najmanje jednom u šest mjeseci informisati Vladu FBiH. Navedeno se odnosi na 4 preduzeća za koje je Vlada FBiH donijela odluke o finansijskoj konsolidaciji (3 privatna preduzeća - Mapex d.d. Maglaj, Klas d.d. Sarajevo i Hepok d.d. Mostar i 1 preduzeće sa učešćem državnog kapitala 90,33% Agrokomerc d.d. Velika Kladaša). Zakonom o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u FBiH, produžen je rok za okončanje započetih aktivnosti finansijske konsolidacije do 10.07.2019. godine. U skladu sa produženjem roka, Vlada FBiH je izmijenila odluke o finansijskoj konsolidaciji za: Agrokomerc d.d. Velika Kladaša, Mapex d.d. Maglaj i Klas d.d. Sarajevo⁸, dok je Hepok d.d. Mostar 2016. godine prekinuo postupak finansijske konsolidacije i nakon toga uredno izmirio sve neizmirene obaveze po osnovu duga javnih prihoda iz prethodnog perioda. **U skladu sa naprijed navedenim Ministarstvo je Vladi FBiH dostavilo Informaciju o realizaciji postupka finansijske konsolidacije u privrednim društvima u Federaciji BiH, koju je Vlada FBiH prihvatila Zaključkom od 25.10.2018. godine.**

⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 88/07, 4/10, 27/12 i 7/13

⁶ „Sl. novine FBiH“ br. 52/14

⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 74/17

⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 84/17 i 7/18

Godišnji izvještaj o stanju poljoprivrede (Zeleni Izvještaj) za 2017. godinu Ministarstvo je u zakonskom roku sačinilo i dostavilo Vladi FBiH, koja je isti utvrdila zaključkom i 14.06.2018. godine prosljedila Parlamentu FBiH na razmatranje i prihvatanje. Do okončanja revizije isti nije razmatran od strane Parlamenta FBiH. **Uvidom navedeni izvještaj uočene su nelogičnosti koje se odnose na broj muznih grla i proizvodnju mlijeka po kantonima za 2016 - 2017. godinu. Naime, uočeno je da je u Srednjobosanskom kantonu broj muznih grla smanjen za 58%, dok je proizvodnja mlijeka za 1% povećana.**

Zeleni izvještaj za 2018. godinu je u fazi izrade, a rok za dostavljanje Vladi FBiH je 15.05. tekuće godine. Ministarstvo informiše Vladu FBiH o implementaciji programa za poticaje nakon što prikupi informacije svih deset kantona i sačini detaljan izvještaj o realizovanim mjerama za tekuću godinu. Do momenta okončanja predmetne revizije informacija nije bila završena i dostavljena Vladi FBiH.

Obavljenom revizijom utvrđeno je da nije uspostavljena odgovarajuća saradnja (odobranja poticaja) sa kantonima po pitanju usklađenosti politike poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju u dijelu raspodjele novčanih poticaja. Naime, uvidom u dokumentaciji utvrdili smo da se u kantonima potiču iste proizvodnje iz modela poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju (proizvodnja mlijeka, tov junadi, proizvodnja krušnih žita i sl.), što nije u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju kojim je propisano da Kantonalna ministarstva ne mogu poticati proizvodnje iz modela poticaja proizvodnji definisanog u Dodatku II Prioriteti u modelu poticaja proizvodnji koji je sastavni dio Zakona.

Registar klijenata i Registar poljoprivrednih gazdinstava Ministarstvo je uspostavilo u skladu sa Zakonom o poljoprivredi. Istim je definisano da korisnici novčanih podrški i drugih oblika podrške u poljoprivredi, odnosno klijenti, mogu biti pravna lica sa sjedištem u FBiH i fizička lica koja imaju prebivalište u FBiH, a registrovana su za poljoprivrednu proizvodnju i u navedene registre upisana kao poljoprivredni proizvođači. Upis se vrši u općinskoj službi nadležnoj za poslove poljoprivrede. Zakonom o novčanim podrškama je propisano da nosilac poljoprivrednog gazdinstva podnosi zahtjev za upis u registar nadležnoj općinskoj službi na čijem području se nalazi sjedište pravnog lica i obrta, odnosno prebivalište fizičkog lica nosioca porodičnog poljoprivrednog gazdinstva i da Ministarstvo vodi Centralni registar za Federaciju BiH i dužno je osigurati tehničke uslove za elektronsko funkcionisanje registra. Prema prezentiranim podacima administrativna kontrola unosa podataka izvršena je od strane svih općina koje su dostavile rezultate kontrole za 2.738 klijenata, od čega je za 481 klijenta Ministarstvo provelo superkontrolu. Za 5 općina nisu dostavljeni propisani obrasci na osnovu kojih Ministarstvo vrši superkontrolu unosa kvaliteta podataka, pa samim tim ista nije ni obavljena od strane Ministarstva. Superkontrola podataka vrši se na osnovu prijave o neispravnosti od strane inspekcije ili drugih institucija sa terena. Obzirom na navedeno može se konstatovati da je kontrola izvršena u skladu sa članom 27. Pravilnika o upisu u registar poljoprivrednih gazdinstava i registar klijenata.

Obavljanje poslova iz oblasti šumarstva u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Zakonom o šumama uređuje se očuvanje i zaštita šuma i šumskog zemljišta, jačanje njihovih ekoloških funkcija, planiranje u šumarstvu i upravljanje šumama i šumskim zemljištem, ekonomske funkcije, socijalne funkcije, finansiranje biološke obnove i unapređivanje šuma na teritoriji Federacije BiH. Obzirom da za oblast šumarstva od 06.12.2011. godine prestao da važi Zakon na nivou FBiH, Ministarstvo je sačinilo Nacrt zakona o šumama koji je Vlada FBiH usvojila i isti su prihvatili Predstavnički dom Parlamenta FBiH i Dom naroda Parlamenta FBiH 15.12.2016. godine, nakon čega je Ministarstvo bilo zaduženo da provede javnu raspravu i izradi Prijedlog Zakona o šumama. Nakon održane javne rasprave Prijedlog Zakona o šumama dostavljen je nadležnim institucijama na mišljenje 18.05.2017. godine. Vlada FBiH je 07.07.2017. godine utvrdila i uputila u parlamentarnu proceduru Prijedlog Zakona o šumama. **Međutim i nakon upućene urgencije Parlamentu FBiH, Zakon o šumama još uvijek nije usvojen.**

Obavljanje poslova iz oblasti voda u skladu sa Zakonom o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave u nadležnosti je Ministarstva. Zakonom o vodama⁹ uređuje se način

⁹ „Sl. novine FBiH“ br. 70/06

upravljanja vodama unutar teritorije Federacije, a isto obuhvata: zaštitu voda, korištenje voda, zaštitu od štetnog djelovanja voda i uređenje vodotoka i drugih voda. Izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama bila je predviđena godišnjim Programom rada Ministarstva u kontinuitetu od 2012. do 2015. godine. Sektor za vode je pripremio Prednacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o vodama i isti je dostavio Vladi FBiH na razmatranje dana 02.11.2017. godine. **Vlada FBiH je navedeni Nacrt Zakona utvrdila 14.12.2017. godine i 15.12.2017. godine prosljedila Parlamentu FBiH na usvajanje, ali do okončanja predmetne revizije isti nije razmatran.**

Nije prezentirana dokumentacija da su od strane Ministarstva poduzimane aktivnosti u skladu sa naprijed navedenim zakonima iz oblasti šumarstva i voda.

Preporuke:

- *Izvršiti analizu kompletne, poljoprivredne proizvodnje (biljne i animalne), te osigurati da se odobranje podrški vrši u skladu sa članom 2. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivrednoj proizvodnji i ruralnom razvoju.*
- *Program novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju uskladiti sa usvojenim strateškim opredjeljenjima Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora i Zakonom o poljoprivredi.*

6. PLANIRANJE, DONOŠENJE BUDŽETA I IZVJEŠTAVANJE

Budžetom FBiH za 2018. godinu¹⁰ Ministarstvu su odobrena sredstva u iznosu od 77.024.688 KM, što je za 559.707 KM manje u odnosu na budžetski zahtjev. Izmjenama i dopunama Budžeta FBiH¹¹ od 06.06.2018. godine izvršene su samo unutrašnje preraspodjele u okviru tekućih rashoda.

Ministarstvu je u 2018. godini iz sredstava Tekuće rezerve Vlade FBiH odobreno 27.600 KM, u svrhu plaćanja PDV-a na doniranu opremu.

Izveštaj o realizaciji Godišnjeg plana i programa rada Ministarstva za 2018. godinu dostavljen je Federalnom Zavodu za programiranje i razvoj 03.01.2019. godine, međutim nije prezentirano da je isti dostavljen Generalnom sekretarijatu Vlade FBiH, što nije u skladu sa Uredbom o planiranju rada i izvještavanju o radu Vlade FBiH, federalnih ministarstava i institucija.

Godišnjim planom i programom rada, planirana je izrada prijedloga za sedam zakona, ali aktivnosti po istom nisu okončane.

Godišnji računovodstveni izvještaj za 2018. godinu Ministarstvo je sačinilo i dostavilo nadležnim organima i institucijama u skladu sa važećim propisima i u utvrđenom roku.

7. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

7.1 GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU BUDŽETA

7.1.1 Rashodi, izdaci i finansiranje

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2018. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 75.348.233 KM, što je 98% u odnosu na plan. Nerealizovana odobrena sredstva iznose 1.663.055 KM od čega je najznačajniji iznos od 999.000 KM koji se odnosi na planirane a nerealizovane tekuće transfere drugim nivoima vlasti i fondovima po osnovu uplaćenih naknada i prihoda za korištenje šuma.

Strukturu rashoda i izdataka čine: tekući transferi (95%), plate, naknade i doprinosi (4%), izdaci za materijal i usluge i izdaci za nabavku stalnih sredstava (1%).

¹⁰ „Sl. novine FBiH“ br. 5/18

¹¹ „Sl. novine FBiH“ br. 44/18

7.1.1.1 Plate i naknade troškova zaposlenih

Bruto plate i naknade plata sa 31.12.2018. godine iskazani su u iznosu od 2.426.872 KM. Obračun plata i naknada vrši se u skladu sa zakonskim i drugim propisima i internim aktima.

Naknade troškova zaposlenih iskazane su u iznosu od 382.905 KM, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 50.361 KM ili 15%. Strukturu navedenih naknada čine: topli obrok 164.737 KM, prevoz na posao i sa posla 76.132 KM, regres za godišnji odmor 41.407KM, odvojeni život 28.690 KM, pomoć u slučaju ostalih bolesti 22.946KM, pomoć u slučaju smrti 22.732KM, otpremnine 10.305 KM, zakup stana 8.964 KM, troškove prevoza u dane sedmičnog odmora za korisnike odvojenog života 6.020 KM i jubilarne nagrade 971 KM.

7.1.1.2 Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge

Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge iskazani su u iznosu od 567.700 KM. Struktura ovih izdataka je: ugovorene i druge posebne usluge 227.855 KM, tekuće održavanje 104.382 KM, komunikacija i komunalne usluge 82.990 KM, putni troškovi 51.820 KM, nabavka materijala i sitnog inventara 52.322 KM, usluge prevoza i goriva 36.925 KM i osiguranje 11.406 KM

Ugovorene i druge posebne usluge realizovane su u iznosu 227.855 KM od čega su najznačajniji izdaci za rad komisija 74.495 KM, usluge štampanja 29.806 KM, izdaci za PDV 21.069 KM i ostali izdaci za druge samostalne djelatnosti i povremeni samostalni rad 19.506 KM.

Naknade za rad u komisijama (74.495 KM) odnose se na isplate naknada članovima komisija u kojima su imenovani zaposlenici i spoljni saradnici. Najznačajnije naknade su isplaćene za rad u sljedećim komisijama: za veterinarske lijekove 37.915 KM, polaganje stručnog ispita iz oblasti veterinarstva 11.240 KM, provođenje postupaka javnih nabavki 4.000 KM, rješavanje predmeta u postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški 3.840 KM, godišnji popis i rashodovanje stalnih sredstava i sitnog inventara, te otpis bezvrijedne registraturne građe 2.320 KM, izdavanje saglasnosti na lovnoprivrednu osnovu za lovište 2.000 KM i razmatranje spornih predmeta 1.160 KM .

Dio komisija se finansira iz budžetskih sredstava, a dio se formira na osnovu posebnih propisa iz nadležnosti veterinarstva i iste se finansiraju od uplata od strane pravnih i fizičkih lica. Sa spoljnim saradnicima koji su angažovani za rad u komisijama nisu se zaključivali posebni ugovori, već je isplata naknada vršena na osnovu rješenja koja je donosio ministar.

Uzimajući u obzir značajno angažovanje i uvažavajući značajnost iznosa isplaćenog za rad u svim komisijama i činjenicu da se radi o angažovanju zaposlenika u komisijama, a u većini slučajeva vezano za radni ciklus i obavljanje poslova iz nadležnosti, ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknada članovima komisija.

Obračun poreza i doprinosa članovima komisija iz reda zaposlenih nije se vršio u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, obzirom da iste imaju karakter oporezivog prihoda od nesamostalne djelatnosti iz člana 10. stav (2) tačka 4. Zakona o porezu na dohodak i oporezuju se na način propisan članom 27. istog Zakona.

Izdaci po osnovu ugovora o djelu za angažovanje vanjskih saradnika (19.505 KM) odnose se na ugovore za obavljanje poslova održavanja osnovne računarske i mrežne infrastrukture; administriranja aplikacije za korisnike registra; IT podršku za poljoprivredna plaćanja i administriranje softvera RPG i RK i unos faktura u trezorsku aplikaciju. Konstatovali smo da se ugovor o djelu za obavljanje poslova za održavanje osnovne računarske i mrežne infrastrukture, zaključivao tokom cijele godine kontinuirano, te da je po istom ukupno isplaćeno 13.207 KM. **Imajući u vidu da su navedeni poslovi sistematizovani u okviru redovnih radnih mjesta Ministarstva, ne može se potvrditi opravdanost angažovanja fizičkih lica za obavljanje istih kao ni njihova isplata.**

Obzirom da bi se ugovori o djelu trebali zaključivati za obavljanje određenog ugovorenog jednokratnog posla koji traje dok se ugovoreno djelo ne izvrši, a imajući u vidu da su isti zaključivani tokom cijele godine, ne možemo potvrditi opravdanost angažovanja fizičkih lica tokom cijele godine.

Preporuke:

- **Preispitati opravdanost isplate naknada zaposlenicima po osnovu rada u komisijama za poslove iz nadležnosti Ministarstva.**
- **Ugovore o djelu zaključivati u skladu sa zakonskim i drugim propisima za tačno definisane poslove sa rokovima izvršenja i visinom naknade.**
- **Obračun pripadajućih poreza i doprinosa na naknade članovima komisija u kojim su angažovani zaposlenici Ministarstva vršiti u skladu sa članom 10. i 27. Zakona o porezu na dohodak.**

7.1.1.3 Tekući transferi i drugi tekući rashodi

Tekući transferi iskazani su u iznosu od 71.715.666 KM i najvećim dijelom odnose se na subvencije javnim i privatnim preduzećima i preduzetnicima po osnovu poticaja za poljoprivredu i veterinarstvo u iznosu od 71.676.691 KM. Transferi pojedincima iskazani su u iznosu od 14.391 KM, a drugi tekući rashodi 24.584 KM i isti se odnose na izvršenje sudskih presuda iz radnih odnosa.

7.1.1.3.1 Poticaji za poljoprivredu

Poticaji za poljoprivredu realizuju se na osnovu Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju¹² (u daljem tekstu: Zakon o novčanim podrškama), Programa utroška sredstava koji usvaja Vlada FBiH i provedbenih propisa za svaki pojedini model podrške kojim su detaljnije propisani uslovi i način realizacije sredstava. Podrške obuhvataju modele poticanja poljoprivredne proizvodnje, kapitalnih ulaganja, ruralnog razvoja, podrške dohotku i ostalih vrsta podrški.

Program utroška sredstava „Poticaj za poljoprivredu“ u iznosu od 58.200.000 KM usvojen je 04.05.2018. godine Odlukom Vlade FBiH. U decembru 2018. godine izvršene su izmjene Odluke o usvajanju Programa utroška sredstava, te su povećana sredstva za animalnu proizvodnju, a umanjena za poticaje po modelu ruralnog razvoja i kapitalnih ulaganja.

Pregled planiranih i ostvarenih podrški za poljoprivredu po modelima podrški za 2018. godinu, prema evidencijama Ministarstva, dat je u narednoj tabeli:

<i>Program</i>	<i>Modeli podrški</i>	<i>Program utroška sredstava</i>	<i>Izmjene programa</i>	<i>Izvršenje na dan 31.12.2018.</i>	<i>Neevidentirane obaveze na dan 31.12.2018.</i>
1	2	3	4	5	6
A	Model podrške proizvodnji	52.475.000	55.750.718	55.742.380	7.766.886
A/1	Biljna proizvodnja	9.040.000	9.040.000	9.038.220	894.443
A/2	Animalna proizvodnja	43.435.000	46.710.718	46.704.159	6.872.443
C	Model kapitalnih ulaganja	1.000.000	0	0	0
D	Model ruralnog razvoja	3.580.000	1.340.000	1.282.420	0
E	Model ostalih vrsta podrški	295.000	259.282	253.004	0
F	Sudske presude (žalbe)	850.000	850.000	737.510	0
UKUPNO (A+B+C+D+E+F)		58.200.000	58.200.000	58.015.315	7.766.886

Zakonom o novčanim podrškama i Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji¹³ je regulisano da, za ostvarivanje poticaja u **animalnoj i biljnoj proizvodnji**, aplikanti zahtjeve sa potrebnom dokumentacijom dostavljaju kantonalnim ministarstvima koja nakon obrade i provjere dokumentacije, u skladu sa odredbama Zakona o upravnom postupku,

¹² „Sl. novine FBiH“ br.42/10

¹³ „Sl. novine FBiH“ br. 32/17

vrše obračun novčanih podrški za klijente čiji su zahtjevi blagovremeni, osnovani i potpuni. Kantonalna ministarstva odlučuju o pristiglim zahtjevima, te neblagovremene, nepotpune i neosnovane zahtjeve odbijaju rješenjem.

Blagovremene, osnovane i potpune zahtjeve nadležno kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi na propisanim obrascima koji sadrže pojedinačne obračune za klijente za svaku proizvodnju, kao i propisanu skeniranu dokumentaciju na osnovu kojih uposlenici Ministarstva vrše kontrolu i isplatu novčanih podrški. U slučajevima kada uposlenici Sektora za poljoprivredna plaćanja, prilikom kontrole izvršene obrade i obračuna zahtjeva za novčane podrške, utvrde da isti ne zadovoljavaju propisane uslove iz Programa utroška sredstava i Pravilnika o načinu i uslovima ostvarivanja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji, vrše povrat takvih obračuna kantonalnim ministarstvima koja donose rješenja o odbijanju zahtjeva za poticaj.

Billjna proizvodnja realizovana je po osnovu 3.223 zahtjeva u ukupnom iznosu od 9.038.220 KM. Najznačajnija realizacija odnosi se na proizvodnju krušnih žita koja je iskazana u iznosu od 3.143.630 KM i proizvodnju krmnog bilja 1.838.639 KM, dok je po osnovu nerealizovanih zahtjeva klijenata iz prethodnih godina iskazano 125.165 KM.

Animalna proizvodnja realizovana je po osnovu 23.264 zahtjeva u iznosu od 46.704.159 KM. Najznačajnija realizacija odnosi se na proizvodnju svježeg kravljeg mlijeka koja je iskazana 34.313.947 KM i proizvodnju goveđeg mesa – tov junadi od teladi iz domaćeg uzgoja 3.438.390 KM, a po osnovu nerealizovanih zahtjeva klijenata iz prethodnih godina iskazano je 651.331 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji ukupne nerealizovane obaveze po osnovu biljne i animalne proizvodnje na dan 31.12.2018. godine, za 3 096 zahtjeva iznose 7.766.886 KM i iskazane su u pomoćnim i vanbilansnim evidencijama Ministarstva. Od navedenog iznosa 6.237.627 KM odnosi se na poticaje iz 2018. godine za 2.589 zahtjeva, 1.353.315 KM na 2017. godinu za 433 zahtjeva, dok je 175.944 KM za 74 zahtjeva obustavljena isplata po zaključku Radne grupe imenovane rješenjem ministra od 15.03.2018. godine. Za nerealizovane iznose iz 2017. i 2018. godine Ministarstvo je Federalnoj upravi za inspekcijske poslove uputilo zahtjeve da ista izvrši nadzor kod klijenata. Pored naprijed navedenih obaveza, na obaveze iz 2016. godine za poticaje za mlijeko, rasplodne junice i sistem krava tele odnosi se 18.900 KM.

Radna grupa, imenovana 15.03.2018. godine, za razmatranje spornih, složenih i neobrađenih predmeta iz oblasti novčanih podrški za period 2014-2017 godine sačinila je izvještaj o radu 12.04.2018. godine i u istom konstatovala da se neriješeni zahtjevi odnose na 69 klijenata iz ranijeg perioda od kojih je za 66 dat prijedlog za postupanje dok je za tri klijenta predloženo da se i dalje vode kao sporni. U Izvještaju nije iskazan ukupan iznos za predmete u kojim je komisija utvrdila da Ministarstvo treba da izvrši isplatu duga, niti ukupan iznos za koji je ista predložila da se ne vrši isplata duga dok se ne okončaju pokrenuti upravni sporovi. Iznosi po korisnicima sredstava i zahtjevima istih iskazani su u pojedinačnim zapisnicima. U postupku revizije, uvidom u navedene zapisnike i pregled neevidentiranih obaveza utvrđena je razlika u iznosu od 137.896 KM koji je prema prezentiranoj dokumentaciji u periodu od sačinjavanja Izvještaja radne grupe do 31.12.2018. godine evidentiran i djelimično izmiren.

Dodatkom II Zakona o novčanim podrškama propisana je minimalna količina za svaku mjeru unutar modela proizvodnje, a Programom podrški za 2018. godinu propisana je maksimalna poticana količina. **Programom nisu definisani iznosi po pojedinim mjerama podrški, nego je samo iskazan ukupan iznos za biljnu i ukupan iznos za animalnu proizvodnju.** Nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdilo na koji način se prate pojedine proizvodnje, utvrđuju količine i poticajne cijene, što ima za posljedicu konstantno stvaranje obaveza u većem iznosu od iznosa odobrenog Budžetom FBiH.

Programom podrški je, za svaku mjeru poticaja unutar modela poticaja proizvodnji, utvrđena poticajna cijena po jedinici mjere. Cijene se u periodu 2015-2017. godini nisu mijenjale, osim za cijenu mlijeka koja je u 2016. godini sa 0,30 KM smanjena na 0,28 KM po litru. Programom za 2018. godinu izvršeno je umanjenje svih cijena po jedinici mjere za biljnu i animalnu proizvodnju.

Članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju propisano je da će se visina sredstava za podršku pojedinom klijentu srazmjerno smanjiti ako ukupni zahtjevi za podršku po modelu poticaja proizvodnji premaše maksimalno poticanu količinu. Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji za najveći dio proizvodnji propisano je da kantonalno ministarstvo do 20.10. tekuće godine dostavlja Ministarstvu zahtjev i obračun, dok se za proizvodnju svježeg mlijeka zahtjev sa objedinjenom obračunskom tabelom u pisanoj formi dostavlja najkasnije do 25-og dana u mjesecu za prethodni kvartal. Obzirom da Ministarstvo kontinuirano na kraju svake godine u sljedeću godinu prenosi nerealizovane zahtjeve, ne može se potvrditi opravdanost da se član 10. nevedenog Zakona primjenjuje kako je i propisano. Zbog navedenog Ministarstvo stvara obaveze iznad visine sredstava koja su Budžetom FBiH odobrena za navedene namjene. Ipak, bitno je istaći da je visina stvorenih a neevidentiranih obaveza na kraju revidirane godine za 42% manja u odnosu na prethodnu godinu (13.354.773 KM po 6.866 zahtjeva). Navedeno je nastalo kao posljedica što je izvršeno umanjenje svih cijena za biljnu i animalnu proizvodnju, te zbog manjeg broja zahtjeva. U 2018. godini ukupno je pristiglo 29.583 osnovanih zahtjeva, dok je istih u 2017. godini bilo 37.642. Broj zahtjeva djelimično je manji i zbog izvršenih izmjena Pravilnika o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji. **Naprijed navedeno potvrđuje da maksimalno poticane količine nisu usklađene sa sredstvima odobrenim Budžetom FBiH, niti Ministarstvo kontinuirano vrši usklađivanje poticajnih cijena u cilju postupanja u skladu sa članom 10. navedenog Zakona.**

Preporuke:

- **Programima utroška sredstava za biljnu i animalnu proizvodnju, planirati pojedinačne iznose po vrstama novčanih poticaja.**
- **Raspodjelu poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju uskladiti sa članom 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju u dijelu srazmjernog smanjenja visine sredstava za podršku pojedinom klijentu.**

Novčane podrške po modelu ruralnog razvoja ostvarene su u iznosu od 1.282.420 KM. Raspodjela sredstava regulisana je Pravilnikom o uslovima i načinu ostvarenja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz juna 2018. godine. Ministarstvo je objavilo obavještenje o rokovima i uslovima za podnošenje zahtjeva za podršku po modelu ruralnog razvoja u 2018. godini, po kome je krajnji rok za podnošenje zahtjeva za podršku utvrđen 05.10.2018. godine. Po navedenom obavještenju pristigla su 244 zahtjeva od čega je 41 odbijen jer podnosioci zahtjeva nisu ispunjavali propisane uslove za isplatu ove novčane podrške. Po preostalim zahtjevima izvršena je kontrola na terenu u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja (za nabavljene poljoprivredne mašine, priključne uređaje i opremu), nakon čega su donesena rješenja o odobravanju sredstava. U skladu sa članom 29. Pravilnika ovlašteni službenici Ministarstva vrše kontrolu i tokom petogodišnjeg perioda nakon izvršenog konačnog plaćanja, što će biti predmet revizije u narednom periodu. U prethodnom periodu nisu obavljane kontrole, jer se podrške po modelu ruralnog razvoja nisu obobravale od 2012. godine.

Sudske presude i rješenja po žalbama planirane su u iznosu od 850.000 KM, a izvršeno je 128 zahtjeva u iznosu od 737.510 KM. Dana 29.08.2017. godine imenovano je Radno tijelo za rješavanje predmeta u ponovljenim postupcima provedenim po pravosnažnim sudskim presudama u oblasti novčanih podrški u poljoprivredi i ruralnom razvoju. Isto sačinjava kvartalne izvještaje o radu iz kojih je konstatovano da su u toku 2018. godine riješena 63 predmeta, te da pet predmeta nije riješeno, od kojih su za dva poduzete određene radnje u postupku. U izvještajima je konstatovano da je šest predmeta riješeno na način da je klijentima odobrena isplata sredstva u ukupnom iznosu od 336.348 KM što je iskazano kao iznos po sudskim presudama, dok je iznos od 401.162 KM evidentiran po riješenim žalbama.

Kontrolu provođenja propisanih procedura za ostvarivanje podrški za poljoprivredu na terenu obavlja Odsjek za kontrole u okviru Sektora za poljoprivredna plaćanja. Zakonom o novčanim podrškama propisane su mjere nadzora i kontrole prije isplate novčanih podrški, a Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji propisano je da se svaki klijent

kontrolira minimalno jedanput u fazi proizvodnje. Nadzor i kontrolu u fazi proizvodnje na terenu potencijalnih klijenata, kao i tokom prikupljanja i obrade dokumentacije, a prije dostavljanja Ministarstvu, vrše kantonalni poljoprivredni inspektori, a dodatnu kontrolu i nadzor vrši federalna poljoprivredna inspekcija u saradnji sa kantonalnom poljoprivrednom inspekcijom. Inspekcijski nadzor u provođenju navedenog Zakona i propisa donesenih na osnovu zakona vrše federalna poljoprivredna inspekcija organizirana u Federalnoj upravi za inspekcijske poslove i kantonalne poljoprivredne inspekcije organizirane u kantonalnim upravama za inspekcijske poslove. Inspekcijski nadzor vrši se u skladu sa Zakonom o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine i Zakonom o inspekcijama u Federaciji.

Način kontrole svakog klijenta, kao i izgled Zapisnika propisan je Pravilnikom o načinu i uslovima ostvarenja novčane podrške po modelu poticaja proizvodnji. Svaki mjesec sačinu se mjesečni plan kontrola na bazi prijave proizvodnji i uputi Zahtjev za kontrolu svih klijenata koji su prijavili proizvodnju. Prema prezentiranim podacima u toku 2018. godine izvršene su sljedeće kontrole:

Izvršioi kontrole	Izveštaj pozitivan	Izveštaj sa nalazima	Nije izvršena kontrola	Broj kontrola
1	2	3	4	5
Kantonalna poljoprivredna inspekcija	134	12	1	147
Federalna uprava za inspekcijske poslove	76	64	6	146
Uprava za indirektno oporezivanje	1			1
Tim za kontrolu Ministarstva	220	2	0	222
Ukupno	431	78	7	516

Tim za kontrolu Ministarstva izvršio je 222 kontrole od čega po modelu ruralnog razvoja 204 i 18 po modelu ostalih vrsta podrški. Sredstva su u 2018. godini odobrena za ukupno 220 zahtjeva klijenata, dok su 2 zahtjeva odbijena.

Ministarstvo je kantonalnim poljoprivrednim inspekcijama u 2018. godini uputilo 108 zahtjeva za kontrolu od čega su iste dostavile podatak da su po 47 završenih kontrola sačinile izvještaj.

Obzirom da je Programom utroška sredstava po modelu podrški proizvodnji za 2018. godinu po osnovu biljne i animalne proizvodnje pristiglo 26.487 zahtjeva, konstatovano je da je kontrola od strane kantonalnih poljoprivrednih inspekcija i Federalne uprava za inspekcijske poslove obavljena samo po osnovu 293 zahtjeva klijenta ili 1%, te se ne može potvrditi da je uspostavljen nadzor i kontrola u skladu sa Zakonom o novčanim podrškama.

Na osnovu svih obavljenih kontrola i presuda općinskih sudova Ministarstvo je u 2018. godini izreklo 15 rješenja o zabrani apliciranja za novčane podrške u poljoprivredi i ruralnom razvoju u ukupnom iznosu od 181.790 KM. Federalna uprava za inspekcijske poslove donosi rješenja o povratu nenamjenski utrošenih sredstava. Prema evidenciji Odsjeka za pravne i kadrovske poslove klijenti su u obavezi da vrate 186.790 KM od čega je u 2018. godini ukupno vraćeno 93.616 KM, dok je prema evidenciji Odsjeka za finansijsko računovodstvene poslove izvršen povrat u iznosu od 130.634 KM. U računovodstvenim evidencijama se ne iskazuju potraživanja po navedenom osnovu.

Preporuka:

- ***Nastaviti aktivnosti na provođenju kontrole i inspekcijskog nadzora kod korisnika sredstava u fazi proizvodnje i fazi dodijeljenih poticajnih sredstava u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijeke poslove i kantonalnim poljoprivrednim inspekcijama.***

7.1.1.3.2 Poticaj za veterinarstvo

Poticaj za veterinarstvo planiran je u iznosu 2.400.000 KM, a realizovan 2.182.083 KM što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 135.476 KM ili 6%. Za realizaciju navedenog transfera Vlada FBiH je odlukom usvojila Program i Izmjene programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava utvrđenog budžetom za 2018. godine¹⁴. Programom je obuhvaćeno finansiranje provedbe mjera sprečavanja širenja i iskorjenjivanje zaraznih bolesti koje su zakonska obaveza.

Pregled planiranih i realizovanih pozicija iz Programa daje se u sljedećoj tabeli:

Red. Broj	Pozicija	Planirano programom	Planirano Izmjenama Programa	Realizovano u 2018. godini	Broj rješenja
1	2	3	4	5	6
1A	Kontrola zaraznih oboljenja, dijagnostičko ispitivanje uzorka krvi životinja i subvencioniranje veterinarskih dijagnostičkih laboratorija u FBiH	2.090.000	1.990.000	1.886.531	172
1B	Nadoknada štete za uginule i neškodljivo uklonjene životinje	200.000	300.000	207.601	104
1C	Educiranje vlasnika životinja i dodatno obrazovanje doktora veterinarske medicine putem savjetovanja i seminara	30.000	30.000	24.492	1
1D	Praćenje zdravstvene ispravnosti namirnica životinjskog porijekla u odobrenim i registrovanim objektima	75.000	75.000	58.743	9
1F	Osiguranje diagnostikama za konfiguracijske testove	5.000	5.000	4.715	1
	UKUPNO	2.400.000	2.400.000	2.182.083	287

Za **provođenje mjera dijagnostike** Programom je definisano koje se mjere provode, utvrđene su cijene za veterinarske organizacije i dijagnostičke ustanove (po vrsti dijagnostike), a Ministar je u maju 2018. godine donio Uputstvo o provođenju mjera za otklanjanje i sprečavanje zaraznih i parazitarnih bolesti životinja za 2018. godinu¹⁵. Istim su propisane procedure provođenja pojedinih mjera, definisan je krajnji rok za provedbu mjera i dostava izvještaja sa pratećom dokumentacijom. Navedena sredstva se realizuju na osnovu rješenja ministra kojim se odobravaju sredstva veterinarskim organizacijama i veterinarskim dijagnostičkim ustanovama koje provode dijagnostiku. Prema prezentiranim podacima najveći dio se odnosi za finansiranje mjere dijagnostičkog ispitivanja na tuberkulozu (tuberkulinizaciju) i vakcinaciju protiv kvrgave kože. Veterinarske stanice i zavodi su dostavljali propisanu dokumentaciju Ministarstvu koju Sektor za veterinarstvo kontroliše, te utvrđuje tačan broj grla za koje je provedena mjera na osnovu čega se donosi rješenje o ostvarivanju prava.

Nadoknada štete za uginule, ubijene i neškodljivo uklonjene životinje Programom je planirana u iznosu od 200.000 KM, a izmjenama i dopunama Programa uvećana je na 300.000 KM. Realizovano je 207.601 KM što čini 67% od planiranog iznosa. Način realizacije navedene mjere regulisan je Pravilnikom o postupku isplate nadoknade štete za neškodljivo uklonjene seropozitivne životinje¹⁶. Pravilnikom su propisani uslovi, način i dokumentacija koju korisnici treba da dostave kantonalnom ministarstvu nadležnom za poslove veterinarstva. Procjenu štete utvrđuje komisija koju imenuje kantonalno ministarstvo i koje finansira 50% odobrenog iznosa, dok 50% finansira Ministarstvo. Rješenje o odobravanju nadoknade štete uz prateću dokumentaciju kantonalno ministarstvo dostavlja Ministarstvu gdje se vrši kontrola i donosi rješenje o odobravanju/odbijanju predmeta. **Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da, iako kantonalno ministarstvo donese rješenje o priznavanju prava,**

¹⁴ „Sl. novine FBiH“ br. 35/18 od 09.05.2018.godine i broj 96/18 od 30.11.2018. godine

¹⁵ „Sl. novine FBiH“ br. 45/18

¹⁶ „Sl. novine FBiH“ br.98/12, 88/18

naknadnim pregledom dostavljene dokumentacije, dio predmeta se odbija jer ne ispunjava uslove propisane Pravilnikom. Imajući u vidu navedeno može se konstatovati da kantonalna ministarstva odobravaju i isplaćuju naknadu štete korisnicima iako isti ne ispunjavaju uslove propisane Pravilnikom.

Uvidom u izabrane uzorke utvrđeno je da se od strane veterinarskih stanica i vlasnika životinja ne poduzimaju sve potrebne mjere za zaštitu životinja (npr. cijepljenje svake godine), što ima za posljedicu povećanje broja oboljelih životinja, a samim tim i povećan iznos finansiranja iz Budžeta FBiH.

7.2 BILANS STANJA

7.2.1 Stalna sredstva

U finansijskim izvještajima Ministarstva na dan 31.12.2018. godine iskazana su stalna sredstva sadašnje vrijednosti 916.970 KM. U 2018. godini iskazano je povećanje stalnih sredstava u iznosu od 166.463 KM od čega se najznačajniji iznos od 145.082 KM odnosi na opremu za uspostavu sistema praćenja šumskih požara u FBiH doniranu od Generalne uprave za šumarstvo Turske. Stalna sredstva umanjena su za 498.063 KM, od čega se 474.433 KM odnosi na obračun amortizacije za 2018. godinu, a 5.550 KM na rashod po vanrednom popisu izvršenom 27.03.2018. godine. Oprema u vrijednosti 4.801 KM isknižena je na osnovu Odluke o odobravanju otpisa od 01.02.2019. godine i Izvještaja komisije za rashodovanje od 14.02.2019. godine, a da za istu nije prezentiran dokaz o izvršenom uništenju opreme (prodaja, poklanjanje i sl.), niti je do momenta pribavljanja dokaza o navedenom ista iskazana na poziciji stalnih sredstava van upotrebe kako je to propisano Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor¹⁷.

7.2.2 Kratkoročne obaveze i razgraničenja

Kratkoročne obaveze i razgraničenja iskazane su u iznosu 10.641.523 KM od čega su kratkoročne obaveze 7.926.895 KM (kratkoročne tekuće obaveze 7.678.814 KM i obaveze prema zaposlenim 248.081 KM) i razgraničenja 2.714.628 KM.

Prema podacima analitičkog bruto bilansa kratkoročne tekuće obaveze se odnose na obaveze prema dobavljačima od 962.226 KM, obaveze prema fizičkim licima 45.629 KM, obaveze za subvencije (tekući transferi) 6.659.867 KM i ostale kratkoročne obaveze 11.092 KM. Prema internim evidencijama Ministarstva prezentiran je podatak da obaveze po tekućim transferima iznose 7.588.780 KM, obaveze prema dobavljačima 73.259 KM i ostale obaveze zajedno sa obustavama iz plaća 16.775 KM.

Obaveze prema zaposlenim iskazane su 248.081 KM i odnose se na obaveze za plaće i naknade troškova zaposlenih za decembar 2018. godine.

Struktura iskazanih kratkoročnih obaveza je sljedeća:

Redni Broj	Kratkoročne obaveze	Stanje na dan 31.12.2018.	Stanje na dan 31.12.2017.	Indeks (3/4)x100
1	2	3	4	5
1.	Obaveze za poticaje	6.677.452	17.580.652	38
2.	Obaveze za poticaje iz 2014. godine	911.328	923.334	99
3.	Obaveze prema dobavljačima	73.259	181.169	40
4.	Ostali tekući rashodi	16.775	35.487	47
5.	Obaveze prema zaposlenim	248.082	251.798	99
6.	Obaveze po sudskim presudama i izvršnim rješenjima	0	813.342	0
	Ukupno	7.926.896	19.785.782	40

Kratkoročna razgraničenja odnose se na razgraničene prihode po osnovu izvršenog prenosa neiskorištenih namjenskih sredstava u iznosu od 1.667.900 KM (sredstva sa podračuna za korištenje šuma 1.638.877 KM i sredstva za organizaciju polaganja stručnih ispita i registraciju lijekova 29.023

¹⁷ „Sl. novine FBiH“ br. 58/16

KM), razgraničene rashode po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova u iznosu od 952.903 KM i iskazana potraživanja za isporučene usluge 93.825 KM.

Evidentiranje obaveza po osnovu pravosnažnih sudskih presuda i izvršnih rješenja iz radnih sporova nije izvršeno po Instrukciji Federalnog ministarstva finansija od 14.02.2019. godine na pozicijama kratkoročnih obaveza i razgraničenja (konta grupe 31. i 19.), nego pozicijama kratkoročnih razgraničenja (konta grupe 19. i 39.).

Preporuka:

- ***Dospjele obaveze po pravosnažnim sudskim presudama i izvršnim sudskim rješenjima iskazati u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija.***

7.2.3 Popis sredstava i obaveza

Ministar je 07.12.2018. godine imenovao komisiju od tri člana za provođenje redovnog godišnjeg popisa sa stanjem na dan 31.12.2018. godine. Zadatak iste bio je da utvrdi stvarno stanje imovine i obaveza, sačini popisne liste i iskaže razlike u odnosu na knjigovodstveno stanje. Komisija je 01.02.2019. godine sačinila Izvještaj o popisu koji je isti dan usvojen Odlukom ministra. Iz prezentiranog izvještaja i druge prateće dokumentacije može se zaključiti da je komisija zadatak obavila samo za stalna sredstva i sitan inventar. Za knjigovodstveno iskazane obaveze i za potencijalne obaveze ne može se potvrditi da je popisom utvrđeno stvarno stanje, sačinjene popisne liste i iskazane razlike u odnosu na knjigovodstveno stanje, što je bio zadatak komisije, posebno imajući u vidu da iste obuhvataju značajna finansijska sredstva. Iz sačinjenog Izvještaja popisne komisije utvrdili smo da za popisane obaveze i potraživanja komisija nije iskazala na kojoj su poziciji evidentirani, nije navedeno njihovo knjigovodstveno stanje niti stanje istih iz pomoćnih evidencija, te nisu konstatovane razlike u navedenim evidencijama. Također, stanja pojedinih obaveza iskazana u Izvještaju razlikuju se od knjigovodstveno evidentiranog sa stanjem na dan 31.12.2018. godine, jer su nakon sačinjavanja Izvještaja vršena dodatna knjiženja koja popisom nisu obuhvaćena, dok stanja pojedinih kratkoročnih razgraničenja nisu iskazana niti obrazložena.

Izvršenim popisom nije utvrđeno stvarno stanje obaveza i potencijalnih obaveza, niti usklađivanje istih sa knjigovodstvenim stanjem u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH¹⁸. Bitno je istaći da je Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2017. godine konstatovala da značajan broj stalnih sredstava nema inventurne brojeve te je aktom od 12.02.2018. godine uputila zahtjev za štampanje istih, te da Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2018. godine navedeno u svom Izvještaju nije utvrdila niti dala prijedlog za postupanje, iako po naprijed navedenom do dana sačinjavanja ovog izvještaja nisu poduzete aktivnosti.

Preporuka:

- ***Popisom imovine i obaveza utvrditi stvarno stanje istih, te izvršiti usklađivanje knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem utvrđenim popisom u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.***

¹⁸ „Sl. novine FBiH“ br. 34/14

8. VANBILANSNA EVIDENCIJA

Na vanbilansnoj evidenciji sa 31.12.2018. godine iskazano je 19.043.662 KM obaveza, a struktura istih data je u tabelarnom pregledu kako slijedi:

Redni broj	Vrsta obaveze	Stanje na dan 31.12.2018. godine	Stanje na dan 31.12.2017. godine	Indeks (3/4)x100
1	2	3	4	5
1.	Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji	7.785.786	14.389.661	54
2.	Nerealizovani zahtjevi iz oblasti veterinarstva	229.224	0	
3.	Ruralni razvoj iz 2012. godine	10.756.202	11.139.616	97
4.	Projekat samozapošljavanja iz 2015. godine	242.048	242.048	100
5.	Ostale obaveze (naknade zaposlenih za rad u komisijama iz 2013. i 2014. godine)	30.402	82.425	37
	Ukupno	19.043.662	25.853.750	74

Nerealizovani zahtjevi po modelu proizvodnji odnose se na 3.096 zahtjeva po modelu biljne i animalne proizvodnje u iznosu od 7.766.886 KM za čiju realizaciju Programom utroška sredstava i Budžetom FBiH za 2018. godinu nisu planirana dovoljna sredstva, dok se 18.900 KM odnosi na obaveze iz 2016. godine. Prema prezentiranim podacima iznos od 7.590.942 KM obuhvata proizvodnje za 2017. i 2018. godinu, po osnovu 3.022 zahtjeva klijenata koji su upućeni Federalnoj upravi za inspekcijske poslove u cilju provođenja nadzora, dok je za 175.944 KM podrški po 74 zahtjeva obustavljena isplata po zaključku Radne grupe imenovane 15.03.2018. godine. **Navedene obaveze predstavljaju stvorene obaveze koje je trebalo iskazati na propisanim bilansnim pozicijama rashoda i obaveza.**

Obaveze za ruralni razvoj iz 2012. godine iskazane su u iznosu od 10.756.202 KM, a prema prezentiranom tabelarnom pregledu nadležnog sektora iste iznose 10.900.145 KM. Navedene obaveze nastale su na osnovu Programa utroška sredstava iz 2012. godine, Pravilnika o uslovima i načinu ostvarivanja novčanih podrški po modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i objavljenog Javnog poziva za dodjelu novčanih sredstava od 04.07.2012. godine. Obzirom da sredstva za navedene namjene nisu bila planirana i odobrena Budžetom FBiH za 2012. godinu, zbog nedostatka novčanih sredstava pristigli zahtjevi duži vremenski period nisu bili obrađeni.

Na osnovu zaključka Vlade FBiH broj 1061/2015 Ministarstvo je formiralo Komisiju za ruralni razvoj 14.09.2015. godine čiji je zadatak bio da utvrdi blagovremenost i potpunost zahtjeva, te sačini evidenciju nerealizovanih zahtjeva sa prijedlogom rješavanja istih. Kako navedena Komisija nije završila zadatak, Ministar je 13.01.2017. godine donio odluku o proširenju Komisije za dodatna 4 člana. U Izvještaju Komisije od 30.05.2017. godine konstatovano je da od ukupno 424 zahtjeva, 418 blagovremenih i šest neblagovremenih. Navedeno je da su od blagovremenih 54 potpuna, 171 nepotpun i 193 sporna zahtjeva. Potpuni zahtjevi su prosljeđeni Federalnoj upravi za inspekcijske poslove na kontrolu, a sa nepotpunim i spornim predmetima se postupalo u skladu sa Zakonom o upravnom postupku i tražena je dopuna zahtjeva.

Po zaključku Vlade FBiH od 07.07.2017. godine Ministar je 28.08.2017. godine imenovao Komisiju za rješavanje navedenih predmeta do 15.12.2017. godine. U Informaciji o realizaciji navedenog Zaključka Ministarstvo je konstatovalo da Komisija nije u određenom roku izvršila sve povjerene joj zadatke, da je Federalnoj upravi za inspekcijske poslove predato 247 predmeta od kojih je ista kod 106 klijenata izvršila nadzor, te da je određeni broj klijenata pokrenuo upravni postupak zbog šutnje administracije, od kojih je po provedenom ponovnom postupku riješeno devet zahtjeva. Navedenu Informaciju Vlada FBiH je prihvatila Zaključkom od 06.09.2018. godine, zadužila Ministarstvo da u saradnji sa Federalnom upravom za inspekcijske poslove nastavi aktivnosti na rješavanju predmeta po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine i nakon što se potpuno i pravilno utvrde sve relevantne činjenice za svaki predmet pojedinačno, Vladi FBiH predloži postupanje po predmetima za koje se utvrdi da su osnovani.

Shodno naprijed navedenom može se zaključiti da Ministarstvo ni sa 31.12.2018. godine ne raspolaže sa tačnim brojem osnovanih zahtjeva i ukupnim iznosom sredstava koji će se iz Budžeta FBiH trebati izdvojiti za podrške po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine, iako su isti trebali biti okončani iste godine ali nisu bili razmatrani zbog nedostatka odobrenih sredstava u Budžetu FBiH za 2012. godinu. Bitno je istaći da period izgradnje objekata (01.06.2010.-31.12.2011. godine) i visina uloženi sredstava direktno utiču na iznos podrške koji će biti odobren po navedenim zahtjevima, te da je zbog dugog protoka vremena potreban značajan angažman na dokazivanju perioda izgradnje.

Nerealizovani zahtjevi iz oblasti veterinarstva odnose se na dva zahtjeva klijenata od čega je za jedan zahtjev tražena dopuna, a drugi je prosljeđen Federalnoj upravi za inspekcijske poslove na kontrolu. Po navedenim zahtjevima nisu donesena Rješenja o isplati sredstava, a ističemo da Programom Ministarstva za iste nisu bila planirana dovoljna sredstva (planirano 2.400.000 KM, a suma odobrenih i nerealizovanih sredstava iznosi 2.411.307 KM).

Obaveze po ugovorima za vještačenja iz oblasti poljoprivrede i građevinarstva su nastale na osnovu ugovora zaključenih u prvom kvartalu 2015. godine, u periodu privremenog finansiranja FBiH, te navedena sredstva za ove namjene nisu planirana u Budžetu FBiH 2015. godine, dok se ostale obaveze po ugovorima i rješenjima iz ranijeg perioda odnose na obaveze za rad u komisijama koje nisu unesene u Glavnu knjigu radi prekoračenja Budžeta FBiH u 2013. i 2014. godini.

U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i trezor na vanbilansnoj evidenciji iskazuju se poslovni događaji koji nemaju direktnog utjecaja na sredstva i izvore sredstava, nego samo otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti (garancije, mjenice, tuđa sredstva, uslovna-potencijalna potraživanja i obaveze). **Obzirom da su obaveze iskazane na vanbilansnoj evidenciji izvjesne, ne mogu se smatrati potencijalnim obavezama i iste se trebaju planirati Budžetom FBiH i u skladu sa članom 76. Zakona o budžetima u FBiH, članom 16. Uredbe o računovodstvu budžeta FBiH i članom 35. Pravilnika o knjigovodstvu budžeta u FBiH iskazati na obavezama Ministarstva u bilansu stanja.**

Preporuke:

- **Konačno utvrditi status svih podnesenih zahtjeva po Modelu ruralnog razvoja iz 2012. godine.**
- **U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH potrebno je sve dospjele obaveze planirati Budžetom FBiH i evidentirati na bilansnim pozicijama.**

9. JAVNE NABAVKE

Ministarstvo je 31.01.2018. godine donijelo Plan javnih nabavki za 2018. godinu kojim su planirane nabavke u ukupnom iznosu od 736.000 KM. Rješenjem Ministra formirana je stalna komisija za provođenje postupaka javnih nabavki, a pojedinačnim odlukama se pokreću postupci javnih nabavki.

Prema prezentiranim podacima, u 2018. godini provedeno je 14 postupaka javnih nabavki na osnovu kojih su zaključeni ugovori u iznosu od 523.241 KM (bez PDV-a). Pet ugovora zaključeno je po provedenim otvorenim postupcima u vrijednosti od 371.650 KM; šest ugovora po konkurentskim zahtjevima ukupne vrijednosti 142.221 KM i tri nakon provedenog direktnog postupka nabavke u iznosu 9.371 KM.

Uzorkom su obuhvaćeni slijedeći postupci nabavki: četiri otvorena postupka za nabavku usluga održavanja registara, aplikacija i web portala (79.380 KM), štampanja (76.622 KM), nabavku goriva (70.800 KM) i poštanskih usluga (68.336 KM) i dva postupka koji su provedeni putem konkurentskog zahtjeva održavanje IT infrastrukture data centra (39.480 KM) i nabavka tonera (25.246 KM).

Za nabavku usluga štampanja i distribucije obrazaca, Ministarstvo je odabir ponuđača izvršilo na osnovu provedenog otvorenog postupka, uz primjenu kriterija ekonomski najpovoljnija ponuda (cijena 60%, rok isporuke 20%, rok plaćanja 20%). Zaključen je okvirni sporazum na period od dvije godine ukupne vrijednosti 76.622 KM bez PDV-a, kojim je definisano da će se isporuka vršiti u roku od tri dana od dana obavještenja o potrebi izvršenja usluge. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da nisu

ispoštovane Ugovorene odredbe u dijelu poštivanja rokova prilikom isporuke usluga štampanja, a koji je bio jedan od podkriterija prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača. Naime, od dana narudžbe do dana otpreme ugovorenih usluga protekne gotovo mjesec dana iako je ugovoren rok isporuke 3 dana. **Imajući u vidu da podkriterij – rok isporuke, koji je uticao na izbor najpovoljnijeg dobavljača, nije ispoštovan utvrđeno je da prilikom nabavke usluga štampanja i distribucije obrazaca nisu ispoštovane odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH.**

Preporuka:

- ***Nabavku usluga štampanja i distribucije obrazaca vršiti u skladu sa zaključenim ugovorom i ponudom koja je bile predmet ugovaranja u dijelu poštivanja rokova isporuke.***

10. PROJEKTI FINANSIRANI KREDITNIM I GRANT - SREDSTVIMA

U Aneksu Budžeta FBiH za 2018. godinu i Programu javnih investicija FBiH 2018.-2020. godine objavljen je Pregled kapitalnih projekata koji se finansiraju iz kreditnih i grant sredstava međunarodnih finansijskih institucija, budžeta svih nivoa vlasti u FBiH i vlastitih izvora za period 2018.-2020. godina. Za sedam projekata čiji je implementator Ministarstvo, u Aneksu Budžeta FBiH za 2018. godinu objavljeni su slijedeći podaci: ukupna vrijednosti projekata 387,59 miliona KM i plan za 2018. godinu od 81,02 miliona KM.

Utvdili smo da Projekat razvoja ruralne konkurentnosti za koji je planirani početak 2018. godina nije uključen u Program javnih investicija FBiH 2018.-2020. godine, a prema Aneksu Budžeta FBiH za 2018. godinu vrijednost ovog projekta je 14,58 miliona KM, plan za 2018. godinu 4,38 miliona KM koliko je iskazano i u IP obrascu. Po navedenom projektu iskazana je realizacija od 223.174 KM što je samo 5% od plana.

Ministarstvo projekte od značaja za Federaciju implementira putem tri jedinice od čega se za dvije jedinice angažuju vanjski saradnici, što nije u skladu sa članom 15. Uredbe o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija FBiH¹⁹ (detaljnije u tački 5. Izvještaja „Sistem internih kontrola“). Izvještavanje o planu i utrošku sredstava kojima se finansiraju razvojni projekti nadležne jedinice vrše kvartalno putem IP obrazaca, u skladu sa članom 17. Uredbe.

Ministarstvo je putem jedinica za implementaciju projekata (Jedinice za šumarstvo PIU, Ureda za koordinaciju (PCU) i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN) u IP obrascima za IV kvartal 2018. godine iskazalo sljedeće podatke: vrijednost projekata 391.619.195 KM; plan za 2018. godinu 89.438.031 KM i realizacija za 2018. godinu 25.182.909 KM. Za veći broj projekata utvrđeno je odstupanje u iskazanoj vrijednosti projekata i planu za 2018. godinu u odnosu na navedene vrijednosti koje su objavljene u Aneksu Budžeta FBiH za 2018. godinu. Za konstatovana odstupanja u iznosima, a koja su utvrđena i revizijom prethodne godine, nije prezentirano adekvatno obrazloženje. Također, utvrđeno je da se u dostavljenom IP obrascu za projekat Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH iskazana realizacija (7.755.316 KM) odnosi samo na IV kvartal 2018. godine, te po naknadno prezentiranom podatku ista u 2018. godini iznosi ukupno 17.010.657 KM.

Iz prezentirane dokumentacije vezano za uspostavljanje knjigovodstvenih evidencija i sačinjavanje finansijskih izvještaja o implementaciji i realizaciji kapitalnih projekata, ne može se potvrditi da su isti uspostavljeni i sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH. Postojeća knjigovodstvena evidencija koja se vodi u Sektoru za realizaciju projekata, vezano za utrošak sredstava preko posebnih transakcijskih računa, izvan Jedinog računa Trezora FBiH, ne daje realnu sliku o utrošku, kako budžetskih, tako i kreditnih sredstava. Također, nisu prezentirani finansijski izvještaji, koji su se trebali sačiniti u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Obzirom na visinu utrošenih i planiranih sredstava za 2018. godinu, realizovano je samo 42% od planiranih sredstava, te se može konstatovati da se realizacija projekata ne odvija u skladu sa planiranom dinamikom. Navedeno se posebno odnosi na projekte koji se implementiraju putem

¹⁹ „Sl. novine FBiH“ broj 106/14

Jedinice za šumarstvo PIU koja je u 2018. godini realizovala 20% od planiranih sredstava i Jedinice za upravljanje projektom WATSAN FBiH sa realizacijom od 50%.

Imajući u vidu naprijed navedeno i da je realizacija prethodne godine u odnosu na plan iznosila 42% može se konstatovati da su kandidovani i u Program javnih investicija FBiH uključeni projekti iako nisu imali dovoljno visok stepen pripremljenosti projekta za realizaciju. Navedeno se posebno odnosi na projekte koji su u implementaciji i treba da se završe 2019. godine (Projekat održivog upravljanja šumama i krajolicima sa ukupnom realizacijom od 34% i Projekat zaštite od poplava Drine sa ukupnom realizacijom od 46%), 2020. godine (Projekat razvoja navodnjavanja sa ukupnom realizacijom od 28%), odnosno 2021. godine (Projekat Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH sa ukupnom realizacijom od 40% od vrijednosti projekta).

Za Projekat Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH u izvještaju o napretku projekta za 2018. godinu navedeni su razlozi za odstupanje realizacije od plana projekta (nedostatak grant sredstava, neriješeni imovinsko-pravni odnosi u općinama, dugotrajne procedure eksproprijacije zemljišta, nespremnost općina pri izradi tehničke dokumentacije, te žalbeni postupci u procesu javnih nabavki i poništavanje tendera). Za ostale projekte u kojima je konstatovan nizak stepen realizacije nadležna Jedinica za šumarstvo PIU u izvještajima o napretku projekta nije navela razloge o navedenim odstupanjima.

Za dva završena projekta ostale su aktivne kreditne linije plasiranih sredstava finansijskim institucijama (bankama i mikrokreditnim organizacijama), a koja su se trebala na revolving osnovi koristiti za dalje kreditiranje fizičkih lica i pravnih subjekata u ruralnim područjima. U 2013. godini a zatim i u 2014. godini podnesena je Inicijativa za raskid Ugovora i povrat cjelokupnog iznosa povučenih sredstava iz razloga jer se ne poštuju dogovoreni uslovi od strane banaka i mikrokreditnih organizacija, a iste su i prihvatile tu inicijativu. Subsidijarnim kreditnim sporazumom između Federalnog ministarstva finansija i Nove banke Banja Luka bilo je predviđeno da, nakon završetka projekta PIU šumarstvo prenese svoje obaveze u dijelu praćenja i izvještavanja o korištenju navedenih sredstava, kao i uplaćivanja kamata u Budžet FBiH. Kao i prethodne godine, ni u 2018. godini odnosno do okončanja revizije nisu prezentirani dokazi da je bilo daljih aktivnosti, niti da su ugovori raskinuti sa bankama i mikrokreditnim organizacijama, ni da je izvršen povrat sredstava, zbog čega se ne može potvrditi način korištenja izvršenog replasmana sredstava putem Nove banke Banja Luka.

Pregled naprijed navedenih završenih projekata dat je u sljedećoj tabeli:

Naziv projekta	Implementator	Godina završetka	Plasirana sredstava
1	2	3	4
Projekat Razvoj stočarstva i ruralnog finansiranja/ FBiH (IFAD III – 562 BA)	Ured za koordinaciju (PCU)	2008	12.637.755
Projekat Mala komercijalna poljoprivreda	Jedinice za šumarstvo PIU	2009	10.421.709
Ukupno:			23.059.464

Preporuke:

- *U saradnji sa Federalnim ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti na uspostavi knjigovodstvene evidencije i finansijskog izvještavanja za razvojno investicijske projekte u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, te način upravljanja plasiranih sredstava finansijskim institucijama u vidu kreditnih linija koje su preostale nakon završetka projekata.*
- *Implementaciju i izvještavanje o utrošku sredstava razvojno – investicijskih projekata u nadležnosti Ministarstva, koji se finansiraju iz ino - kredita i donatorskih sredstava vršiti u skladu sa Uredbom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije programa javnih investicija u FBiH.*
- *Poduzeti aktivnosti u dijelu iskazivanja istinitog i tačnog prikazivanja planova i realizacije kapitalnih projekata u skladu sa zakonskim propisima.*
- *Osigurati nadzor nad plasiranim sredstvima putem kreditnih linija kako bi se obezbijedilo redovno mjesečno izvještavanje i praćenje utroška sredstava u skladu sa ugovorima za utvrđene namjene.*

11. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Ministarstvo je 30.05.2019. godine dostavilo komentar na Nacrt Izvještaja o izvršenoj finansijskoj reviziji za 2018. godinu. U navedenom komentaru su data obrazloženja u vezi: poteškoća u primjeni člana 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju; provođenja kontrola i odgovornosti kantonalnih ministarstava za provjeru dokumentacije i tačnost zapisnika o provedenoj kontroli; neiskazivanja obaveza i troškova po osnovu dospjelih obaveza u iznosu od 7.785.786 KM poticaja za biljnu i animalnu proizvodnju zbog nedostavljanja naloga za plaćanje; sistemske nemogućnosti obračuna poreza i doprinosa na naknade članovima komisija; kašnjenja određenih isporuka za izvršene usluge štampanja i distribuciju obrazaca; realizacije kapitalnih projekata iz kreditnih i grant sredstava i sačinjavanja mjesečnih izvještaja o utrošku navedenih sredstava za kreditora, kao i kvartalnog dostavljanja informacija o stepenu realizacije projekata Vladi FBiH. Komentar dat na procenat realizacije Projekta Vodoopskrba i odvodnja otpadnih voda u FBiH (40%) prihvaćen je i inkorporiran u Izvještaj.

Komentar u vezi evidentiranja obaveza po pravosnažnim sudskim presudama nije prihvaćen jer su se iste trebale preknjižiti u skladu sa Instrukcijom Federalnog ministarstva finansija od 14.02.2019. godine. Također, nije prihvaćen komentar u vezi opravdanosti isplate naknada članovima komisija koji su zaposlenici, jer su se i naknade komisijama po posebnim propisima isplaćivale zaposlenicima (za organizaciju polaganja stručnog ispita i za registraciju i obnovu registracije lijekova koji se upotrebljavaju u veterinarstvu).

Ministarstvo u komentaru također navodi da je prilikom izrade Programa novčanih podrški za 2019. godinu postupilo po određenim preporukama koje se odnose na planiranje pojedinačnih iznosa za biljnu i animalnu po vrstama poticaja i primjenu člana 10. Zakona o novčanim podrškama u poljoprivredi i ruralnom razvoju.

Rukovodilac Sektora
za finansijsku reviziju

Mirsada Janjoš, dipl.oec

Tim
za reviziju:

Anisa Prasko, dipl.oec - vođa tima

Marija Marković, dipl.oec - član tima

IV PRILOG GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu					
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva					
Opis	Planirano	Ostvareno		Odstupanje (3-2)	Procenat (3/2x100)
		U tekućoj godini	U prethodnoj godini		
1	2	3	4	5	6
I. PRIHODI (od 1 do 16)	0	0	0	0	
PRIHODI OD POREZA (1+2+3+4+5+6+7+8)	0	0	0	0	
1. Porez na dobit pojedinca i preduzeća					
Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza)					
Porezi na dobit preduzeća					
Porez na dobit banaka i drugih finansijskih organizacija i društava za osiguranje i reosiguranje imovine i lica, pravnih lica iz oblasti elektroprivrede, pošte i telekomunikacija i pravnih lica iz oblasti igara na sreću i ostalih preduzeća					
2. Doprinosi za socijalnu zaštitu					
3. Porezi na platu i radnu snagu					
4. Porez na imovinu					
5. Domaći porezi na dobra i usluge					
6. Porez na dohodak					
7. Prihodi od indirektnih poreza					
8. Ostali porezi					
NEPOREZNI PRIHODI (9+10)	0	0	0	0	
9. Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija					
Ostali prihodi od imovine					
Kamate i dividende primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Naknade primljene od pozajmica i učešća u kapitalu					
Prihodi od pozitivnih kursnih razlika					
Prihodi od privatizacije					
Prihodi po osnovu premije i provizije za izdatu garanciju					
10. Naknade, takse i prihodi od pružanja javnih usluga, kazne i drugi prihodi					
Administrativne takse					
Sudske takse					
Komunalne naknade i takse					
Ostale budžetske naknade i takse					
Naknade i takse po federalnim zakonima i drugim propisima					
Prihodi od pružanja javnih usluga (prihodi od vlastitih djelatnosti korisnika budžeta i vlastiti prihodi)					
Neplanirane uplate –prihodi					
Novčane kazne					
Drugi tekući prihodi					
PRIMLJENI TRANSFERI I DONACIJE (od 11 do 16)	0	0	0	0	
11. Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija					
12. Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti					
13. Primljeni kapitalni transferi od inostranih vlada					
14. Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti i fondova					
15. Kapitalni transferi iz nevladinih izvora					
16. Donacije					

	II. RASHODI (od 1 do 7)	77.011.288	75.348.234	77.654.057	-1.663.055	98%
1.	Plate i naknade troškova zaposlenih	2.893.000	2.809.777	2.725.096	-83.223	97%
	Bruto plate i naknade plata	2.530.000	2.426.872	2.392.552	-103.128	96%
	Naknade troškova zaposlenih	363.000	382.905	332.544	19.905	105%
2.	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	265.000	255.090	251.627	-9.910	96,3%
3.	Izdaci za materijal, sitan inventar i usluge	687.103	567.700	555.754	-119.403	83%
	Putni troškovi	64.560	51.820	52.318	-12.740	80%
	Izdaci za energiju	0	0	0	0	
	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	110.000	82.989	83.367	-27.011	75%
	Nabavka materijala i sitnog inventara	60.000	52.322	48.789	-7.678	87%
	Izdaci za usluge prevoza i goriva	40.000	36.926	29.210	-3.074	92%
	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	2.000	0	0	-2.000	0%
	Izdaci za tekuće održavanje	160.000	104.382	90.852	-55.618	65%
	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	21.000	11.406	16.766	-9.594	54%
	Ugovorene i druge posebne usluge	229.543	227.855	234.452	-1.688	99%
4.	Tekući transferi i drugi tekući rashodi	73.138.585	71.715.666	74.121.580	-1.422.919	98%
	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	999.000	0	0	-999.000	0%
	Tekući transferi pojedincima	15.000	14.391	25.936	-609	96%
	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	0	0			
	Subvencije javnim preduzećima	0	0			
	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	72.100.000	71.676.691	74.054.307	-423.309	99%
	Subvencije finansijskim institucijama	0	0			
	Tekući transferi u inostranstvo	0	0			
	Drugi tekući rashodi	24.585	24.584	41.337	-1	100%
5.	Kapitalni transferi	0	0	0		
	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti					
	Kapitalni transferi pojedincima					
	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama					
	Kapitalni transferi javnim preduzećima					
	Kapitalni transferi privatnim pred. i poduzetnicima					
	Kapitalni transferi finansijskim institucijama					
	Kapitalni transferi u inostranstvo					
6.	Izdaci za kamate	0	0	0	0	
	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu					
	Izdaci za inostrane kamate					
	Kamate na domaće pozajmljivanje					
	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama					
7.	Tekuća budžetska rezerva	27.600				
	TEKUĆI SUFICIT (TEKUĆI DEFICIT) (I-II)	-77.011.288	-75.348.233	-77.654.057	1.663.055	98%
	III. TRANSAKCIJE U STALNIM SREDSTVIMA					
1.	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje stalnih sredstava					
	Primici od prodaje federalnih robnih rezervi					
	Ostali kapitalni primici					
2.	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	41.000	676	110.358	-40.324	2%
	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada					
	Nabavka građevina					
	Nabavka opreme	30.000	676	98.952	-29.324	2%
	Nabavka ostalih stalnih sredstava					
	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	11.000	0	11.406	-11.000	0%
	Rekonstrukcija i investiciono održavanje					
	NETO NABAVKA STALNIH SREDSTAVA (2.-1.)	41.000	676	110.358	-40.324	2%
	A. NETO POZAJMLJIVANJE (NETO ZADUŽIVANJE) = UKUPAN DEFICIT/SUFICIT (Tekući suficit/deficit – Neto nabavka stalnih sredstava)	-77.052.288	-75.348.909	-77.764.415	1.703.379	98%

	IV. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKOJ IMOVINI					
1.	Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
	Primljene otplate od pozajmljivanja drugim nivoima vlasti					
	Primljene otplate od pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama					
	Primljene otplate od pozajmljivanja javnim preduzećima					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama javnih preduzeća					
	Primitak sredstava po osnovu učešća u dionicama privatnih preduzeća i u zajedničkim ulaganjima					
	Primljene otplate od ostalih vidova domaćeg pozajmljivanja					
	Primljene otplate od pozajmljivanja u inostranstvo					
2.	Izdaci za finansijsku imovinu	0	0	0	0	
	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti					
	Pozajmljivanje pojedincima, neprofitnim organizacijama i privatnim preduzećima					
	Pozajmljivanje javnim preduzećima					
	Izdaci za kupovinu dionica javnih preduzeća					
	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedničkim ulaganjima					
	Ostala domaća pozajmljivanja					
	Pozajmljivanje u inostranstvo					
	B. NETO POVEĆANJE (SMANJENJE) FINANSIJSKE IMOVINE (1.-2.)	0	0	0	0	
	V. TRANSAKCIJE U FINANSIJSKIM OBAVEZAMA					
1.	Primici od zaduživanja	0	0	0	0	
	Primici od dugoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
	Primici od kratkoročnog zaduživanja					
	Zajmovi primljeni kroz Državu					
	Primici od inostranog zaduživanja					
	Primici od domaćeg zaduživanja					
2.	Izdaci za otplate dugova	0	0	0	0	
	Otplate dugova primljenih kroz Državu					
	Vanjske otplate					
	Otplate domaćeg pozajmljivanja					
	Otplate unutarnjeg duga					
	Otplate duga po izdatim garancijama					
	Otkup duga					
	C. NETO ZADUŽIVANJE (NETO OTPLATE DUGOVA) (1.-2.)	0	0	0	0	
	UKUPAN FINANSIJSKI REZULTAT (A+B+C)	-77.052.288	-75.348.909	-77.764.415	1.703.379	98%

Rukovodstvo je Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta za 2018. godinu odobrilo dana 22.02.2019.godine

Ministar
Šemsudin Dedić

Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine			
Naziv institucije: Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva			
Opis	U obračunskom periodu tekuće godine	U istom obračunskom periodu prethodne godine	Procenat (2/3)x100
1	2	3	4
I AKTIVA			
A. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe (1+...+8)	10.641.523	20.621.842	52%
1.Novčana sredstva i plemeniti metali	418	252	166%
2.Vrijednosni papiri			
3.Kratkoročna potraživanja	93.825	85.023	110%
4.Kratkoročni plasmani			
5.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama	9.594.377	20.536.567	47%
6.Zalihe materijala i robe			
7.Zalihe sitnog inventara			
8.Kratkoročna razgraničenja	952.903		
B. Stalna sredstva (11+14+17+18)	916.970	1.248.571	73%
9. Stalna sredstva	3.141.560	3.006.152	104%
10.Ispravka vrijednosti stalnih sredstava	2.224.590	1.757.581	127%
11.Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (9-10)	916.970	1.248.571	73%
12.Dugoročni plasmani			
13.Ispravka vrijednosti dugoročnih plasmana			
14.Neotpisana vrijednost dugoročnih plasmana (12-13)	0	0	
15.Vrijednosni papiri			
16.Ispravka vrijednosti vrijednosnih papira			
17.Neotpisana vrijednost vrijednosnih papira (15-16)	0	0	
18.Dugoročna razgraničenja			
UKUPNO AKTIVA (A+B)	11.558.493	21.870.413	53%
II PASIVA			
C. Kratkoročne obaveze i razgraničenja (19+...+24)	10.641.523	20.621.842	52%
19.Kratkoročne tekuće obaveze	7.678.814	19.533.984	39%
20.Obaveze po osnovu vrijednosnih papira			
21.Kratkoročni krediti i zajmovi			
22.Obaveze prema zaposlenicima	248.081	251.798	99%
23.Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama			
24.Kratkoročna razgraničenja	2.714.628	836.060	325%
D. Dugoročne obaveze i razgraničenja (25+26+27)		0	
25.Dugoročni krediti i zajmovi			
26.Ostale dugoročne obaveze			
27.Dugoročna razgraničenja			
E. Izvori stalnih sredstava (28+29+30+31-32)	916.970	1.248.571	73%
28.Izvori stalnih sredstava	916.970	1.248.571	73%
29.Ostali izvori sredstava			
30.Izvori sredstava rezervi			
31.Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima			
32.Neraspoređeni višak rashoda nad приходima			
UKUPNO PASIVA (C+D+E)	11.558.493	21.870.413	53%

Na poziciji „Financijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama“ u skladu sa propisima za budžetske korisnike koji nemaju transakcijske račune iskazuje se razlika Aktive i Pasive.

Rukovodstvo je Bilans stanja na dan 31.12.2018. godine odobrilo dana 22.02.2019. godine.

Ministar
Šemsudin Dedić